

Een nieuw concept voor de vennootschapsbelasting

IR. C. J. M. EIJSBOUTS

Een vicieuze cirkel

De overheidsfinanciën bevinden zich in een vicieuze cirkel. Omdat het sociale-verzekeringstelsel wordt gefinancierd uit heffingen op arbeidsinkomens, nemen immers bij teruglopende werkgelegenheid de uitkeringen toe, terwijl de premie-opbrengsten afnemen. Tracht men de premie-opbrengsten weer op te vijzelen, dan stijgen de loonkosten waardoor de werkgelegenheid weer verder afkalft, zodat opnieuw de uitkeringen oplopen en de premie-opbrengsten dalen enz. 1). Het is geen gemakkelijke opgave om deze spiraal te stoppen of zelfs te keren. In ieder geval is nodig dat door investeringen de werkgelegenheid wordt gestimuleerd, zonder dat het overheidstekort aanzienlijk toeneemt.

Investeringsheffing of afschaffing van de vennootschapsbelasting?

Om de arbeidsuitstoot tegen te gaan wordt wel gesproken over een heffing op arbeidsbesparende investeringen. Naar mijn mening is dat een gevaarlijk concept, omdat daarmee het risico wordt gelopen dat dan de investeringen evenzeer naar het buitenland worden gedreven, zoals thans al met de arbeid het geval is als gevolg van de hoge lasten.

Diverse gezaghebbende economen hebben in het verleden

gepleit om ter stimulering van de investeringen de vennootschapsbelasting (vpb) af te schaffen. De vpb levert immers maar en zou in de plaats kunnen komen van talloze subsidieregelingen. Zo'n maatregel is echter weinig selectief. Hij zou ertoe leiden dat de kapitaalintensieve bedrijven, die momenteel de minste moeilijkheden hebben, nog meer voorsprong zouden krijgen op de arbeidsintensieve bedrijven, waardoor de arbeidsuitstoot wellicht nog zou worden versneld.

Een tussenoplossing

Het is mogelijk een tussenoplossing te bieden. Denkbaar is

---

* De auteur is organisatie-adviseur te Sint Michielsgestel en lid van de Raad van Bestuur van Bureau van Spaendonck te Tilburg. Dit artikel bevat de kern van het voorstel, in het vertrouwen dat daarmee discussie op gang kan komen. Een meer uitvoerige uiteenzetting is voor belangstellenden op aanvraag beschikbaar bij de auteur.

1) Met erkentelijkheid jegens ir. P. van Elswijk, die niet aflaat het ongerijmde van deze situatie aan de kaak te stellen.

2) Ontvangsten overheid: totaal f. 200 mln.; sociale premies: 37,5%; loon- en inkomstenbelasting: 19,5%; opbrengst aardgas: 6,9%; overig: 30%; vpb: 6% waarvan de helft over aardgaswinsten.

Tabel. Een vergelijking van de effecten van het heersende systeem van vennootschapsbelasting met het alternatieve stelsel (omzet = 100, in procenten van de omzet)

Winst	Salarissen lonen en sociale lasten	Sociale lasten (25% van salarissen lonen en sociale lasten)	Exploitatieresultaat (winst en sociale lasten)	Vpb onder het vigerende stelsel (50% van de winst)	Vpb onder het alternatieve stelsel (50% van het exploitatieresultaat)	Verschuldigde Vpb na verrekening met de sociale lasten in het alternatieve stelsel	Totale afdrachten onder het huidige stelsel	De resterende belastingvermindering onder het alternatieve stelsel
(1)	(2)	(3)	(1) + (3) (4)	(5)	(6)	(7)	(3) + (5) (8)	(8) - (6) (9)
7,5	50	12,5	20	3,75	10	+ 2,5	16,25	6,25
7,5	40	12	17,5	3,75	0,75	+ 2,25	13,75	5
7,5	30	2,5	15	3,75	7,5	0	11,25	3,75
7,5	20	5	12,5	3,75	6,25	- 1,25	8,75	2,5
7,5	10	2,5	10	3,75	5	- 2,5	6,25	1,25
- 7,5	30	7,5	0	+ 3,75	0	+ 7,5	3,75	3,75
- 2,5	30	7,5	5	+ 1,25	2,5	+ 5	6,25	3,75
+ 2,5	30	7,5	10	1,25	5	+ 2,5	8,75	3,75
+ 7,5	30	7,5	15	- 3,75	7,5	0	11,25	3,75
+ 12,5	30	7,5	20	- 6,25	10	- 2,5	13,75	3,75

(In (5) en (6): - = verschuldigd; + = te compenseren c.q. terug te ontvangen).

In het bovenste gedeelte van de tabel is het effect van de rekenregel uitgewerkt voor een winstpercentage van 7,5% bij verschillende arbeidsquoten, terwijl in het onderste gedeelte bij een bepaalde arbeidsquote het effect van verschillende winstpercentages wordt weergegeven.

een systeem dat niet de kapitaalintensieve bedrijven zwaarder belast, maar waarin arbeidsintensieve bedrijven minder zwaar worden belast.

De onderneming draagt thans aan de overheid af:

1. de premies sociale lasten, zeg 25% van de arbeidskosten; en
2. de vennootschapsbelasting, (thans nog) zeg 50% van de winst.

Mijn voorstel zou zijn om de sociale premies gelijk te behandelen met de winst. Weliswaar zijn zij verplicht en preferent af te dragen als een verzekeringspremie over de betaalde arbeidslonen, maar zij zijn als eerste resultaat van de samenwerking tussen arbeid en kapitaal gelijkwaardig aan de winst, zoals wij die thans kennen. Winst en werkgeverspremies dragen samen de vpb van zeg 50%, terwijl de reeds betaalde sociale premies worden beschouwd als een voorheffing op die vpb. Er ontstaat daarvoor op de belastingheffing een korting, die evenredig is met de arbeidsquote in de omzet. Een globale uitwerking van enkele praktijkvoorbeelden in bovenstaande tabel kan het inzicht verhelderen.

Conclusies

Dit voorstel biedt mijns inziens belangrijke voordelen boven

eerder gedane voorstellen zoals afschaffing van de vpb, extra belasting van arbeidsbesparende investeringen of handhaving van het bestaande systeem. De uitvoeringsstructuur van het sociale-zekerheidsstelsel blijft intact, omdat de premies verplicht moeten worden afgedragen en preferent zijn. Voor zover de winst in dit concept meer is dan tweemaal de betaalde sociale lasten wordt hij weer belast met het normale tarief. De overheid draagt in verhouding evenveel bij aan de premies die worden opgebracht voor de sociale zekerheid als zij meedeelt uit de overige winst. Aangezien die sociale premies nogal hoog zijn, zal het vaak voorkomen dat de overheid blijft zitten met een schuld jegens de ondernemingen. Die schuld is virtueel en wordt door de ondernemingen zelf gecompenseerd, of eventueel verjaart zij. Bij (tijdelijk) gebrek aan (voldoende) winst kan premierestitutie van geval tot geval worden overwogen.

Zo'n systematische aanpassing van het heffingstelsel op de ondernemingsgewijze productie zal in eerste aanleg inzichtelijk en eenvoudig moeten zijn, terwijl eenduidigheid, evenwichtigheid en algemene geldigheid voorwaarden voor levensvatbaarheid zijn. Dit voorstel lijkt aan al die aspecten te voldoen.

C. J. M. Eijsbouts